

ALLIANTIE
SCHOOL
TUINEN

Elk kind een
schooltuin

Starten met schooltuinieren

Masterclass 26 januari 2025 van 16:00 tot 17:00

Manja van den Bos, Annerie Rutenfrans, Sandra Jaspers en Lianne van der Kruk

De Akker
BASISSCHOOL

Wat komt er aan bod?

- Introductie en voorstellen (Manja)
- Schooltuincyclus (Annerie)
- Schooltuinbeslisboom (Annerie)
- Schooltuinieren op bs De Akker (Sandra)
- Tijd voor vragen

Inspiratiefilmpje

De verkorte versie van de film De Schooltuin over het schooltuinprogramma in Amsterdam; duurt 7:45 en is hier te vinden

<https://vimeo.com/686236365/222ca09f53>

Definitie Schooltuin

Locatie waar kinderen zelf zaaien, verzorgen en oogsten dus
meermaals per jaar moestuinieren!

Succesfactoren binnen school (directeur en team)

FLEXIBEL omgaan met lestijd en lesstof

LEUK vinden buiten te zien hoe groenten
groeien

OUDERS / GROOTOUDERS enthousiasmeren

WILLEN (moes)tuinieren met de kinderen,
graag!

Bewuste keuzes maken - FLOW

Succesfactoren buiten school (profs, gemeente)

GOEDE professionele begeleiding (van willen tot doen!)

RUIMTE bieden: financieel, fysiek en logistiek

ONTZORGEN wat betreft onderhoud en infrastructuur

WAARMAKEN met elkaar

Met een draaiboek op maat FLOW -> GROW

Schooltuincyclus

SCHOOLTUIN BESLISBOOM

Waarom?

Aansluiten bij
kern- en leerdoelen
zoals kringlopen in de
natuur, gezonde voeding
en sociale vaardigheden

Waarom?

- Gezonde smaakvoorkeur, kennis van voeding, ze gaan meer groenten proeven en eten!
- Basisvakken in de praktijk-> koppelen aan kern- en leerdoelen
- Verantwoordelijkheid, zorgzaamheid, autonomie, burgerschap
- Actief leren in de buitenlucht
- Sociale en duurzame ontwikkeling, samen zorgen voor de omgeving

© Annerie Rutenfrans

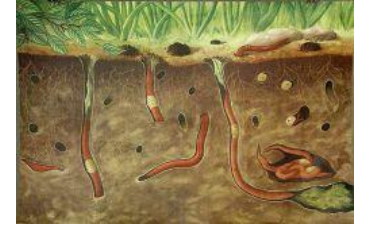
Waar?

Zon (5 tot 6 zonuren)

Water (regen, pomp, kraan)

Bodem (voedselrijk, schoon, luchtig)

Korte afstand tot school!

voor

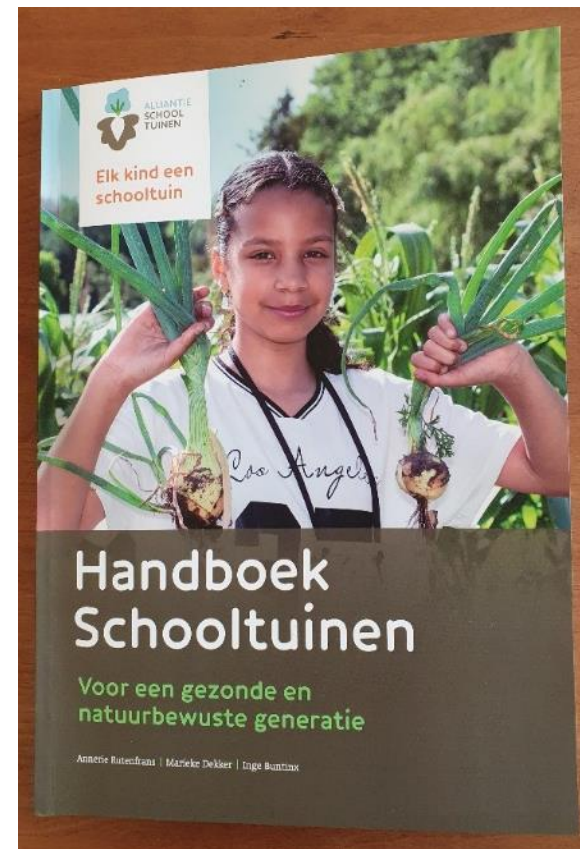

na

Wat is er nodig?

- Zaai- en pootgoed
- Gereedschap
- Opbergruimte
- Compostplek
- Watervoorziening
- Geld (opstart en jaarlijkse kosten)
- Kennis (Handboek Schooltuinen)
- Ontwerp groentetuin/teeltplan (MoestuinMaat)

Voor wie?

Meestal leerlingen van groep 5 of 6 (past goed bij de kern- en leerdoelen), maar het kan ook voor andere groepen

Voor wie?

Een groep, meerdere groepen?

Hangt af van de doelen en de tijd die je wil investeren

Meestal groep 5/6 ieder eigen tuintje!

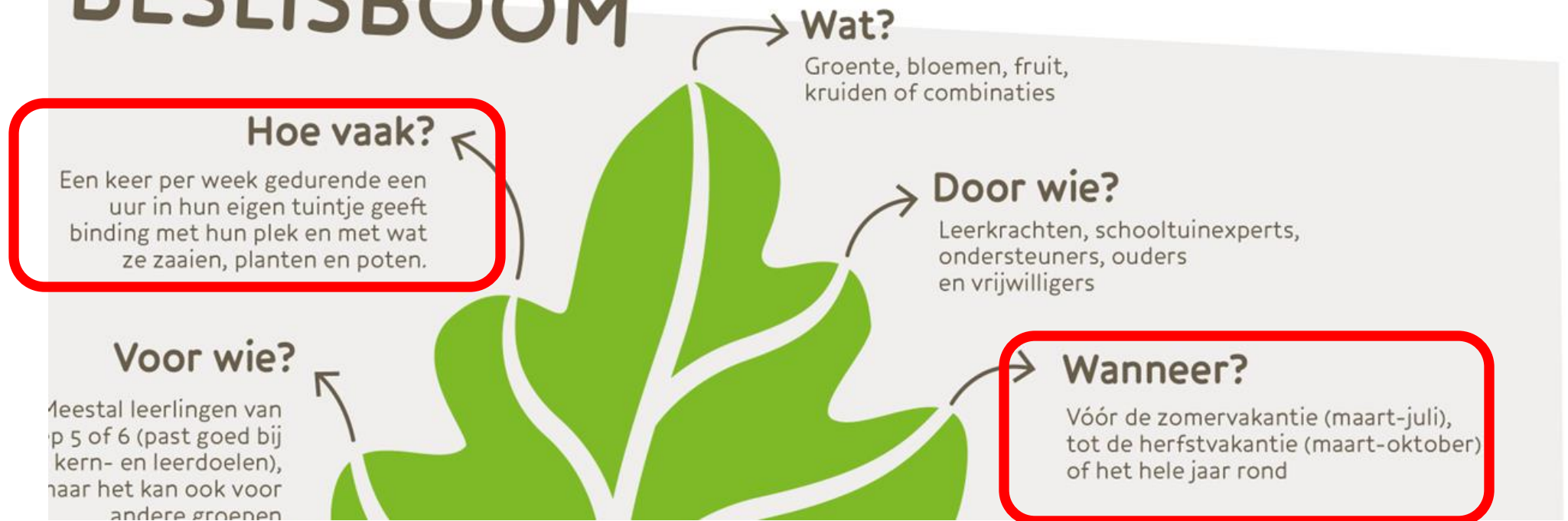
- Past goed bij de leer- en kerndoelen
- Nog geen 'grote' toetsen (verkeer, entreetoets)
- Kinderen zijn zelfstandig, kunnen de verantwoordelijkheid aan

Andere groepen ook, als de schooltuin op het schoolterrein is

- Laten kennismaken met de schooltuin
- Les geven in de tuin; er valt veel te ontdekken
- Groep 1/2 onkruid wieden en bloemen inzaaien
- Groep 3/4 kruiden laten neerzetten
- Groep 7/8 zelf teeltplan op schaal laten ontwerpen met de MoestuinMaat

SCHOOLTUIN BESLISBOOM

Wanneer? Hoe vaak?

Voor zomervakantie klaar (maart t/m juni)

Wekelijks een uur

Bijv. vroege aardappel, radijs, peultje, tuinboon, ui, wortel, rode biet, rucola, snijbiet, spitskool en kropsla. Maar ook eetbare bloemen: goudsbloem en afrikaantje

Tot de herfstvakantie (maart t/m september)

Wekelijks een uur

Zorg voor zo min mogelijk onderhoud door bijv. alle gewassen eruit en dan pompoenplanten erin. Meerdere zomerse gewassen, hou rekening met onderhoud in zomervakantie!

Jaarrond (januari t/m december)

Wekelijks een uur

In de winter les geven in een binnenruimte

Tuinlessen buiten vergelijkbaar met tuinieren tot de herfstvakantie

Door wie?

Wie legt de tuin aan?

Wie geeft de lessen?

Wie verzorgt onderhoud van de tuin?

Trekker!

Iemand met schooltuinexpertise!

Dit kan in combinatie met iemand die het moestuinieren met kinderen wil leren

Vrijwilligers bijvoorbeeld (groot)ouders

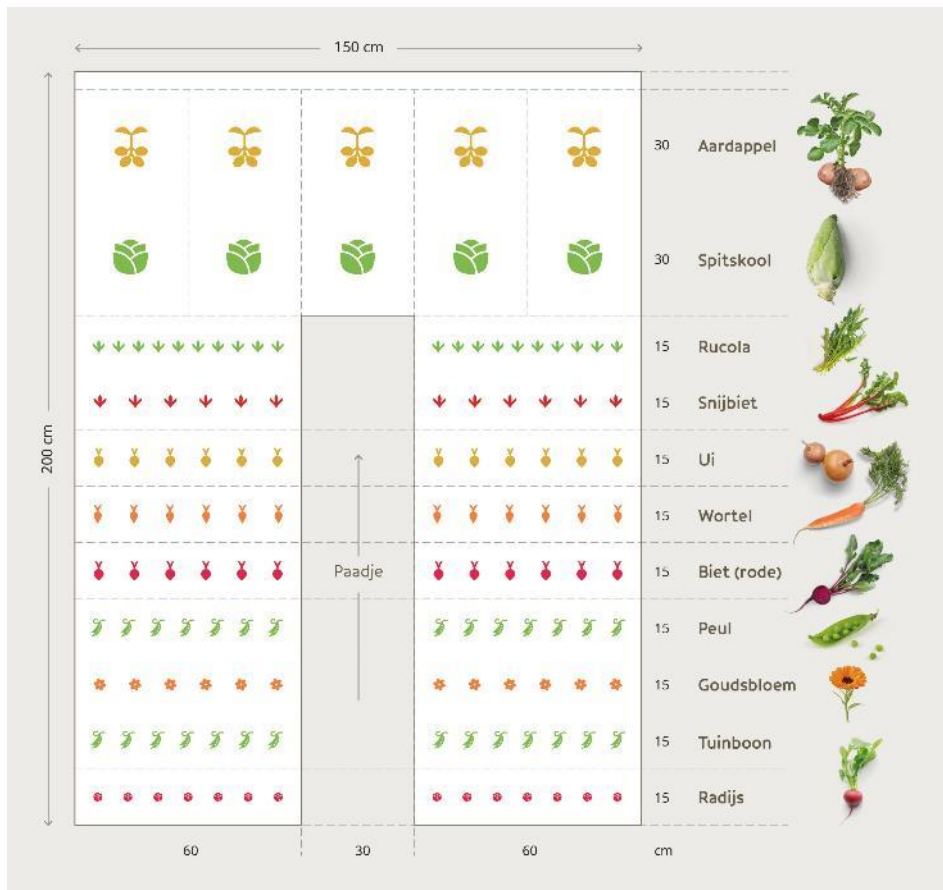
SCHOOLTUIN BESLISBOOM

Wat?

Groente, bloemen, fruit,
kruiden of combinaties

Wat?

Uit Handboek Schooltuinen

Foto's teeltplan 2024 bs De Akker
m.b.v. de MoestuynMaat

Keuzes van basisschool De Akker

Uit Brochure schooltuinieren

Schooltuinieren op De Akker: draagvlak en doelen

Draagvlak:

- gezamenlijke keuze van het hele schoolteam: in de patio een moestuin 't Binnenakkertje!
- gedeelde verantwoordelijkheid'

Plan-curriculum-doelen:

Groep 5 en 6 tuinieren in Hof van Heden (bij de kerk)
't Akkertje

Groep 7

- Leerlingen ontwerpen m.b.v. de MoestuinMaat de moestuin voor de patio.
- Leerkracht koppelt dit aan de rekenles: op schaal rekenen
- Met de schooltuinexpert worden de teeltplannen vertaald in de patiomoestuin

Schooltuinieren op De Akker: organisatie

- Persoonlijk maken:**
- regelmatig overleg betrokken leerkrachten
 - kinderen maken zelf keuzes en hebben inbreng
 - kinderen maken zelf naambordjes voor hun eigen tuintje
- Van de grond krijgen:** één kartrekker; een enthousiaste collega die het team steeds betreft
- Kartrekker:** korte lijn met directie, Annerie, betrokken ouder Basil en conciërge
- Draaiboek en planning:** samengesteld onder begeleiding van Annerie
- Communicatie:** teaminfo, nieuwsbrief, bord teamkamer
- Korte lijnen:** appgroep schooltuinteam

Vanzelfsprekendheid

Taken leeftijdsadequaaat:

- Groepen 1 t/m 4 kunnen onkruid wieden en zaaien
- Groepen 5 t/m 8 kunnen met goede instructie uitvoeren: wieden, zaaien, planten en oogsten

Leerlingen vroeg betrekken:

- kennismaken
- enthousiasmeren van leerlingen én ouders.

De moestuin wordt een vanzelfsprekend onderdeel van de school!

De oogst samen vieren!

Juni oogstfeest:

- een feestelijke markt met muziek
- de oogst wordt voor kleine prijsjes verkocht
- er wordt zelfgemaakte soep uitgedeeld

Begin op tijd met het opzetten van een schooltuin!

Links naar meer informatie

Achtergrondinformatie, Handboek Schooltuinen en subsidiemogelijkheden

<https://alliantieschooltuinen.nl/starten-met-een-schooltuin/subsidie-voor-de-schooltuin/>

<https://www.jonglereneten.nl/stimuleringsbijdrage-lekker-naar-buiten-voor-primair-onderwijs>

Mensen overtuigen? Gebruik

<https://alliantieschooltuinen.nl/2023/03/08/brochure-schooltuinieren>

Schooltuindeskundige nodig? [Jong Leren Eten-makelaar uit hun regio](#)

Vragen? Mail naar info@alliantieschooltuinen.nl of mail naar

Manja@mb-projecten.nl 06-27045887 Makelaar Jong Leren Eten Zuid-Holland

beleefenweet@glazenkamp.net 06-44374342 Adviesbureau Beleef & Weet

Dank voor jullie
aandacht!

**BELEEF
& WEET** ADVIESBUREAU
DUURZAAMHEIDS
EDUCATIE

